ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2023/HC-A/226
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޢަލީ ސަލީމް / ބިލްވިލާ، ށ. ފުނަދޫ
- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** [illegible]

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ޙުކުމް ތާރީޚް: 23 މުޙައްރަމް 1446 / 29 ޖުލައި 2024

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚު: 16 ޛުލްޙިއްޖާ 1444 / 04 ޖުލައި 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 325/Cr-C/2015
- **ނިންމި ކޯޓު:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން ގަސްދުގައި މީހަކު މެރުން
- **ހުށަހެޅުން ތާރީޚު:** 10 މޭ 2015
- **ނިމުން ތާރީޚު:** 27 ފެބްރުއަރީ 2023

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
އަލީ ސިފާޒު / ޖެހެވިލާ، ގ. މާލެ
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަޙްމަދު ނާޒިމް / ސ. ދިއްލިވިލާ، މާލެ
އަބްދުﷲ ޢަލީ [illegible] / [illegible] ގ. [illegible]

އިސްތިއުނާފު ބަލައިދެވޭ ފަރާތް
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ޤާނޫނީ ވަކީލު: ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ [illegible]
[illegible]

ނޯޓް – [illegible] 5 ވަނަ މާއްދާ – [illegible]
[illegible] 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) – [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޢުޒައިރު މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

1. މިއީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ރ. [illegible]، ބީޗްވިލާ، އަލި ސަލާމް (ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު A151518) (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް" ނުވަތަ "އަލި ސަލާމް") ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

2. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް" ނުވަތަ "ދައުލަތް") ގެ މައްޗަށެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާގޮތް

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން އަލި ސަލާމްގެ މައްޗަށް ޗާޖު އެއްކޮށް [illegible] ކުރެވުނެވެ. ދައުލަތުން މި ދަޢުވާ ކުރައްވާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު") ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުންނެވެ.[1]

4. މި ދަޢުވާ އަލި ސަލާމްގެ މައްޗަށް އުފުލާފައިވަނީ އަލި ސަލާމް އާއި [illegible] [illegible]، 20 މާރިޗު 2015 ގެ 22:30 [illegible]، ރ. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]

---

[1] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ "ޤަޟިއްޔާ ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާ"ގެ "ދައުލަތުގެ ދަޢުވާ ބަޔާން"

އަލީ ސާލިހު އާއި ޖ. ފުނަދޫ، ނޫރުވ، އަލީ ޒިޔާދުއާ ދެ މީހުން މާރާމާރީ ހިންގުމުގައިވާކަން، މުޙައްމަދު ސަޢޫދު އެތަނަށްގޮސް، ދިގުމިނުގައި 08 (އަށެއް) އިންޗި ހުންނަކަމަށްވާ ވަޅިއެއް ނަގައި އަލީ ޒިޔާދުގެ ބޮލާ ގައިގެ ހަތަރުސްގަނޑަކަށް ހަމަލާދީފައިވާކަމާއި، އަލީ ޒިޔާދު ދުވެފައި ގޮސް ވަގުތީރާ ގެއަށް ވަނުމުން މުޙައްމަދު ސަޢޫދު އާއި އަލީ ސާލިހު، އަލީ ޒިޔާދުގެ ފަހަތުން ގޮސް، އަލީ ޒިޔާދުގެ ހަށިގައިގެ ތަފާތު ތަންތަނަށް ވަޅިން ހަމަލާދީފައިވާކަމަށް ދަޢުވާގައި ބުނެފައިވެއެވެ.[2]

5. ދަޢުވާގެ ޗާޓުގައި ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ކުށުގައިވާ ދަޢުވާ ސާބިތުވެއްޖެކަމަށްވާތީ، ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރާކަމަށް އަލީ ސާލިހު ބުނެފައިވެއެވެ.[3]

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް

6. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން އަލީ ސާލިހުގެ މައްޗަށް ކުރިއަށްދާ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

6.1 ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަލީ ސާލިހު ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން ގަސްދުގައި މީހަކާ ދެކޮޅަށް ހަމަލާދިނުމުގެ ކުށުން ކުށްވެރިކުރެއްވިކަމާއި،

6.2 ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަލީ ސާލިހުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅުނު ތޫނު އެއްޗެއް

---

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ "ޤަޟިއްޔާ ނިމުނުދުވަހުގެ ނިޔާ"ގެ "ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ބަޔާން" ސުރުޚީގެ ދަށުން

[3] 02 ޑިސެމްބަރު 2018ގައި އަލީ ސާލިހު މިހާރުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހާޒިރުކުރެވުނުކަން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ "ޤަޟިއްޔާ ނިމުނުދުވަހުގެ ނިޔާ"ގެ 14 ވަނަ ނުކުތާއިން އެނގެއެވެ.

ބޭނުންކުރުމުން ގަސްދުގައި މީހަކު މެރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށުގެ އުޤޫބާތުގެ ގޮތުން، އަދި ސިޔާމް 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމަށް ކަނޑައަޅައި،

6.3. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު") ގެ 186 ވަނަ މާއްދާއާ ހަވާލާދީ މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން އަދި ސިޔާމް ބަންދުގައި ހުރި މުއްދަތު، އަދި ސިޔާމްގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުނު ޖަލު އަދަބުން އުނިކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

7. މިފަދައިން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވެއެވެ.

7.1. އަދި ސިޔާމްގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން އުފުލާފައިވާ ދައުވާއަކީ ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުމުން ގަސްދުގައި މީހަކު މެރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާކުރެވިފައިވާއިރު، މި ކުށުގެ ރުކުންތައް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގައި ބަލައިގަންނަނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ގަސްދުގައި މީހަކު މެރުމުގެ ކުށުގެ ރުކުންތައް ކަނޑައަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަށް [illegible]. މިގޮތުން،[4]

7.1.1 ފުރަތަމަ ރުކުނުގައި،[5] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތޫނު [illegible].

7.1.2 ދެވަނަ ރުކުނުގައި،[6] އަދި [illegible] އަދި ސިޔާމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި

---

[4] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގެ ޙުކުމުގެ 58 ވަނަ ނުކުތާ

[5] ފުރަތަމަ ރުކުނަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[6] ދެވަނަ ރުކުނަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ޝަރީޢަތް މަރުޙަލާގައިވެސް އަލީ ސާފް ދިން ހަމަތަކާ ސަބަބުތަކަށް ނިންމާފައިވާ ހަމަޖެހޭ އަސާސެއް ނެތްކަމެވެ.

7.1.3 ޖިނާޔަތް ތުހުމަތުގައި،[7] ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުން އަލީ ސާފް އާއި އަދި ޝަރީޢަތް ދުވަހު ހަމަޖެހުނުއިރު ހިނގައި ޖަވާބު މަރުޙަލާ ހިނގައިދާނެއޭ، އަދި ޝަރީޢަތް ހަމަޖެހުނުގޮތުގައި ވީހާ މަރުޙަލާގައިވެސް ޙާޟިރު އަދާކޮށް ނުވަތަ ހަނދާނެއް އަދި ސާފް ބަޔާންކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތައް ވިދާޅުވަނީ ސަބަބަކާ ބަޔާންކުރުމުގެ ދަށުން، ދީފައިވާ ސަބަބުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން، އަދި ސާފް، އަދި ޝަރީޢަތް މަރުޙަލާގެ ގޮތުން ޙައްޤުތަކަށް ދެކޮޅު ހިނގާފައިވާ ގޮތުގައި ސާބިތު ނުވާކަމެވެ.

7.2. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާ އޮތްގޮތުން، ދައުލަތުގެ ވަކީލަށް ދަލީލު އުފުލުމުގެ ފުރުޞަތު ސަބަބަކާ ހުރެގެން ކޯޓަށް ހާޒިރުވެ ސާބިތުކޮށްދެވޭނެ ދަލީލު އުފުލުމުގެ ހަމަތަކާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް ކަމެއް ބަޔާންކުރަން ސާބިތުކުރުމުގައި، ދައުލަތުގެ ވަކީލަށް އެ ދުވަހު ހުށަހަޅާ ދަލީލު އުފުލުމަށް ނުވަތަ ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދޭނެ ވަކީލަކު ވެސް ހަމަޖެހުމަށް ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ފަދަ އެއްވެސް ފަރާތެއް ފުރުސަތު ވަކިން ހަމަޖެހިފައިވާ އަދި ޝަރީޢަތް ދުވަހު ހަމަޖެހުނު ވަގުތު ވަކީލުން އަދި ސާފް ފަރާތުން ބަޔާން އަދި ޝަރީޢަތް ގައިގައި ހިފެހެއްޓުމުން ފުރުޞަތު ދަށުން އަދި ޝަރީޢަތުގެ ކަމަށް ވަކި ހަމަޖެހުނުކަން ތުހުމަތު ކުރެވޭ ފަރާތުން ސާބިތުކުރުމަށް އެދުނުކަމުގައި، އަދި ސާފް މަޢުލޫމާތު ފައިން އަދި ޝަރީޢަތުގެ ބަޔާނުގައި ހަމަޖެހިފައިވާތީ އަދި ޝަރީޢަތް ވަކިން ފުރުޞަތުދެވިފައިވެސް އެކަމަށް ހުށަހެޅުމުގައި އަދި ޝަރީޢަތް ހުކުމުގައި، ގައިގައި ހިފެހެއްޓި އަދި ސާފްގެ ތުހުމަތު ތުހުމަތުން ފުރުޞަތުކޮށްދިނުމުގައި، އަދި

---

[7] ޖިނާޔަތް ތުހުމަތުގައި، މަރުޙަލާގެ ގޮތުން ޤާނޫނީ އެ ބަޔާން ހިމެނުމެވެ.

ސިޔާޤުގެ އަމަލުތައް ބައްޓަންކޮށްފައިވަނީ މުޖައްރަދު ސަޕޯޓްއަށް ކުށުގެ އަމަލު ހިންގުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމުގެ މަގުސަދުގައެވެ.[8]

7.3. ކުށެއްކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކޮބައިކަން ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި މާނަކޮށްދީފައިނުވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) (މީގެ ފަހުން "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި ކުށެއްގައި ބައިވެރިވުން މާނަކޮށްދީފައިވާގޮތުން، އެއީ ކުށްކުރުމުގެ ނިޔަތް ގެންގުޅެމުން، ކުށުގެ އަމަލު ހިންގުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެކުށެއްކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމަށްޓަކައި އެހީތެރިވުން، އެހެން މީހަކަށް [illegible]، [illegible]، އަދި ސާފުވާ [illegible] [illegible] [illegible]، މުޖައްރަދު ސަޕޯޓް، އަދި [illegible] ހިންގުމުގައި އަދި ސާފުވާ ބައިވެރިވެފައިވާކަން ސަރީޙަކޮށް ސާބިތުވާތީ، ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] އަދި ސާފުވާ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބައިވެރިވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވާކަމުގައެވެ.[9]

7.4. [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތަށް ސަރީޙަކޮށް [illegible] ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

---

[8] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތުން ނިމުނު ގޮތުގެ ބިޔާން" ގެ 63 ވަނަ ނުކުތާ

[9] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތުން ނިމުނު ގޮތުގެ ބިޔާން" ގެ 64 ވަނަ ނުކުތާ

އުސޫލުގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކަށް ކަމުގައި، އަދި ސާބިތުވީ މައްސަލައިން މި ކުށަށް ކަނޑައެޅޭނީ އަދަބަކީ 06 (ހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލު އަދަބެއް ކަމުގައި އަދި ސާބިތުވީ ހުކުމެއް ބަންދުވެވިން، ބަންދުކުރުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން ކުރާއި އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި މި ޤާނޫނުން އިސްކަން ދިނުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މި މައްސަލައިގައި ކުށުގެ ޙާލަތުތައް ޒިޔާދަކުރާ ބަލައި، ސަބަބުތަކުން ގޮތުން ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާއިރު ބަންދުކުރުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ކަމާއި، އެހެންކަމުން، މި ކުށަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭނީ ބަންދުކުރުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ކަމުގައި ބުރަވާކަމުގައެވެ.

7.5 އަދި ސާބިތުވީ އަމަލުތަކަކީ އިންސާނުންގެ ގަދަރާއި ކަރާމާތަށް ފަރުވާއެއް ބެލެހެއްޓުމެއްނެތި، އަނިޔާވެރިކަން ދައްކުވައިދޭ ގޮތަށް ހިންގުނު އަމަލުތަކެއްކަމާއި، ކުށުގެ އަމަލު ހިންގުމުގައި އަދި ސާބިތުވީ އަމަލުތައް ހުރިގޮތުގެ މައްސަލަ ރިޢާޔަތްކޮށް، ކުށުގެ އަދަބުތަކުގެ ގޮތުގައި އަދި ސާބިތުވީ މައްސަލައިން ކަނޑައެޅުން ނިންމާ އަދަބަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލުހުރުމުގެ އަދަބުކަމުގައެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ހުކުމާ ނިންމުން

8. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގެ ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނޫންކަމަށް ބުނެ އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި އަދި ސާބިތުވީ ހުކުމުން ހުށަހަޅާފައިވާ އަންނަނިވި 02 (ދޭއް) ނުކުތާއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

8.1 ގަސްދުގައި މީހަކު މެރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ކުށުގެ ޢުންޞުރުތަކަށް [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible]، އެ ކުށުގެ [illegible] [illegible]، އެ ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] އަދަބު [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާ އާއި،

8.2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ [illegible] އަދަބު [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

9. ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ކަންކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

9.1 ގަސްދުގައި މީހަކު މެރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް [illegible] [illegible] [illegible] އެ ކުށުގެ ޢުންޞުރުތަކަށް [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 64 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible].

9.2 ގަސްދުގައި މީހަކު މެރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް [illegible] [illegible] [illegible] އެ ކުށުގެ ޢުންޞުރުތަކަށް [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އެ [illegible] ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible]

އުންސުރުތައް ސާބިތުކޮށްފައި، ކުށް ސާބިތުކުރުން އަދި ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢުޤޫބާތުގެ [illegible] އަދި [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަމަށެވެ.

10. ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

10.1 ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާ ތަޠްބީޤުކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، މިގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 71 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] ޢުޤޫބާތުގެ [illegible] އަދި [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) [illegible] [illegible].

10.2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10.3 [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ

5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަމުގައި ފާހަގަކުރި ވިދާޅުވިނަމަވެސް، އޭގެ މައްޗަށް އެއްވެސް ޙައްޤެއްނެތްކަމުގައެވެ.

10.4. ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ކުށްތަކުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނެ އުސޫލުތައް އެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާތީ، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލު، މި މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާތަކުގެ މައްޗަށް ތަޠުބީޤުކުރާއިރު، ދައުލަތުގެ ދަޢުވާގައި ސާބިތުވެފައިވާ ހާދިސާގައި މުދަލުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށުގެ ޢުންޞުރުތަކެއް ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، އެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު މުއްދަތުގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅުއްވާއިރު، މުއްދަތުގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައަޅައިދިނުމުގައި، "...އެ ކުށުގެ ދަށުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެންވާ ކުށަށް އެކަށީ ކަމުގައިވާނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން" ކަމަށެވެ.

11. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އުފުއްލަވާފައިވާ ޝަރީޢަތުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށަށް މުއްދަތުގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި، ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ބޭރުން ކުރެއްވިކަމަށް، މުއްދަތުގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައަޅައިދިނުމުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ ޖަވާބު

12. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ޖަވާބުގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

12.1 މި މައްސަލައިގައި ކުށުގެ އުންސުރުތަކަށް ވާސިލުވުމުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތަށް ރުޖޫޢަވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ދަށުން ކުށުގެ އުންސުރުތައް ސާބިތު[illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި [illegible]، އެއީ [illegible] [illegible]. ދަށު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް [illegible] ކޯޑުގެ 71 ވަނަ މާއްދާގައި، މި މައްސަލައިގެ ކުށުގެ [illegible] [illegible] ބަލައި ޝަރީޢަތުން ގޮތް [illegible] [illegible] [illegible] ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) [illegible] [illegible] [illegible].

12.2 ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] "ކުށް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުން" މަނާކުރުމުގެ ވަސީލަތެއްގެ [illegible]، ސަބަބަކީ، ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކުށެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމަކީ [illegible] [illegible]، [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible] ކޯޑުގެ 64 ވަނަ ނުކުތާއިން އެނގޭކަމުގައެވެ.

12.3 "ކުށް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުން" މަނާކުރުމުގެ ވަސީލަތެއްގެ ގޮތުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ރުޖޫޢަވެފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 ([illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "[illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު") ގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައެވެ.

13. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގެ ބަޙްސުގައި [illegible] އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

13.1 ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދަޢުވާކުރާ ކުށެއްގައި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށުގެ އުންސުރުތައް ފުރިހަމަވާނަމަ،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތަށް ދާންޖެހޭ ސަބަބެއްނެތްކަން ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާއިން ސާފުކަމުގައެވެ.

13.2. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތަށް ރުޖޫޢަވާންޖެހޭ ހަމައެކަނި ހާލަތަކީ، މި ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށުގެ އުންސުރުތައް ފުރިހަމަނުވާ ހާލަތުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގައިވާ ކުށެއްގެ އުންސުރުތައް ފުރިހަމަވާ ހާލަތުގައި އެކަނިކަމުގައެވެ. އަދި މި އިސްތިއުނާފުގައި ދަޢުވާ [illegible]، ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކުށުގެ އުންސުރުތައް ފުރިހަމަވުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ދަށުން ކުށުގެ އުންސުރުތައް ފުރިހަމަވާ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވާ ނުކުތާ ބަލައިނުގަނެވޭނެކަމުގައެވެ.

13.3. މި މައްސަލައިގައި، ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ [illegible] ގެންގުޅުން" ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާއިރު، އަދި އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރުމުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމުގައެވެ.

13.4. އެހެންކަމުން، ބިރު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ބ) ގެ ދަށުން [illegible] އަދި ސިފައިގެ ބައިވެރިވުން [illegible] އަދި ކުށުގެ އެހެން އުންސުރުތަކެއް ސާބިތުވެފައިވާކަމުގައެވެ. ވީމާ، ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި

ޤާނޫނުގައި، އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވެއްޖެ މީހަކަށް، ބިލު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބަހަސްއެއް އޮތްކަމަށް ނުދެކެވޭކަމުގައެވެ. އަދި އެ މާއްދާގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ ގޮތެއް ހުރިގޮތަށް ނިންމަވާފައެވެ.

14. އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟާ ފަރާތުން އުފައްދަވައި އަދި ސިޔާސަތުގެ މައްޗަށް ދަށު ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އަދަބު ބާޠިލުކުރަނިވި ގާނޫނީ ސަބަބެއް އެބަ ދެކެވިގެންނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިނިންމަމެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

ޝަރީޢަތުން ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަން

15. މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުން ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހުނީ؛

15.1 ގަސްދުގައި މީހަކު ދުނިޔޭގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް ކުރިމަތިކުރުމުގެ މައްޗަށް ސާބިތުކުރެވިއްޖެ، އެ ކުށުގެ އުސޫލުބަހަށް ވާސިލުވުމުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރުޖޫޢަވާ، މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށުގެ އުސޫލުތަކުގެ ސާބިތުކުރެވިފައިވާތީ، އަދި މިފަދައިން ސާބިތުކުރެވިފައިވާ، އަދަބު ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންތޯއާއި؛

15.2 ބިލު ދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާ ބާޠިލުކުރުމުގައި، އަދި މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ގޮސްއެ ހަމަވެއްޖެތޯއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުރުގެ [illegible]

[illegible] މިގޮތުން [illegible] އަދި [illegible] މި ޤާނޫނުގެ 1002

ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންތޯ؟

16. މި ނުކުތާއާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން، މި ނުކުތާއާއި ގުޅޭ ވާޤިޢާތަކާއި، އަދި މި ނުކުތާއާއި ގުޅޭ ގޮތުން ދަށު ކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން ބައްލަވާލެވުނެވެ.

17. އަދި [illegible] [illegible] ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުގެ ދައުވާ [illegible]، [illegible] ސަރީއަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ފުރިހަމަވާންޖެހޭ [illegible] [illegible] ފުރިހަމަވާކަން [illegible] [illegible] ދަށު ކޯޓުގެ [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[10] އެހެންނަމަވެސް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)، (ހ) އަދި (ނ) ގެ[11] އިތުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible]** ވ. **[illegible]** ގެ ޤަޟިއްޔާގެ 42 ވަނަ ނުކުތާއަށް ބަލާލާއިރު،[12] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގެންގުޅުން [illegible] ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[13]

18. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގެންގުޅުން [illegible] ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކަމަށްވާއިރު، މި މާއްދާގައިވާ އަންނަނިވި [illegible].

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް [illegible] [illegible]، ނުވަތަ އެ ކުށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[10] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް" ގެ 59 ވަނަ ނުކުތާ

[11] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް" ގެ 61 ވަނަ ނުކުތާ

[12] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް" ގެ 62 ވަނަ ނުކުތާ

[13] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް" ގެ 64 ވަނަ ނުކުތާ

19. ބަނދުކުރެވިފައިވާ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗިހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ހަވާލާދީ (ށ) ގައިވަނީ އަންނަނިވި އިބާރާތެވެ.

(ށ) ތޫނު އެއްޗެއްކަން ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ހަމަލާދީ ނުވަތަ މީހަކު މަރައިލުމަށް ފެށުމުގައި މީހަކު ފުރުމުގެ ކުރިން އޭގެ ފަހުން ހުށަހެޅިފައިވާކަމަށް ބަލާނެއެވެ.

20. އަދި ސިޔާމް ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން ގަސްދުގައި މީހަކު ފުރަގަހުގައި ބައިވެރިވެފައިވާކަން ދަށު ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަނދުކުރެވިފައިވާ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗިހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުށަކަށް އެކަށީގެއެވެ. މިކަން ސާބިތުވާން ތިރީ ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުމުގެ ރިޕޯޓުގެ 64 ވަނަ ނުކުތާގައި ވަނީ ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އޭގައި ބައިވެރިކަމަށް "އަނިޔާކޮށް ބަނދުކުރެވިފައިވާ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗިހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބައިވެރިކަން ހަމަޖެހޭގޮތުން އަދި ސިޔާމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ގަސްދުގައި މީހަކު ފުރަގަހުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތު އަކީ ސާބިތުވާކަމުގެ ސަބަބުތަކެއް ސާބިތުވާކަން ކަނޑައަޅައިފިއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

21. މިފަދައިން ކަނޑައެޅުމުގައި ބަނދުކުރެވިފައިވާ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗިހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި "ބައިވެރިވުން" މާނަކޮށްދީފައިނުވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި "ބައިވެރިވުން" މާނަކޮށްދީފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ދަރު ކުށުގެ ފާހަގަ ބަލާއިރުވެސް. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުން "ބައިވެރިވުމުގެ ޝަރުޠަކީ ކުށްކުރުމުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން، ކުށުގެ އަމަލު ހިންގުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެ ކުށްކުރުމަށް ހިތްވަރުދިނުމަށްޓަކައި، އެހީތެރިވެ، އެކަން ފުރިހަމަ އެހީތެރިވުމަށް ކުރުން ކަމުގައި" ދަރު ކުށުގެ ފާހަގަ ބައިވެރިކަން ހަމަޖެހިއްޖެއެވެ.

22. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އުފައްދާ ޢަމަލަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރުގެ ތުހުމަތުގައި ސާބިތުކުރެވިފައިވާކަމުގެ ޢަމަލެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުރު

ސާބިތުކުރަންވާތީ، އަދި ކަނޑައަޅަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަމަށް ބޭނުން ބުނުމެވެ. މި ޤަރީނާ އަދިކާއި ގުޅޭ ގޮތުން ވަކިކުރެއްވުމަށް ބޭއްވި އަޑުއެހުންތަކުގައިވެސް ދިފާޢުއްނަގާކަށް ހަދާފައި ނުވާކަމެވެ.

23. މިކަމުގައި ދަށު ކޯޓުގެ ފަސޭހަ ކަނޑައަޅާފައިވާ މި މައްސަލައިގައި ކުށުގެ ތުހުމަތުކޮށް ފިޔަވަޅުއެޅުނު ބަޔަކީ، ސަރުކާރުން ގެނައި ކަނޑައެޅުމުގައި ޑިއައިސިޓައިލްމޯފިން ނުވަތަ ހެރޮއިން ހިމެނޭ އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރާ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ކަމަށް ވާތީ، މި ކަމަށް އަދި ދިނުމުގައި ޑިއައިސިޓައިލްމޯފިން ނުވަތަ ހެރޮއިން ހިމެނޭ އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރާ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އަށް ކަމުގައި ސަރުކާރުން ބުނެފައިވާކަމުގައެވެ.[14]

24. ޑައިއަސިޓައިލްމޯފިން ނުވަތަ ހެރޮއިން ހިމެނޭ އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރާ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބެވެ. އެ ކުށުގެ އަދަބުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ދިރާސާ ބެލުމެއްނުދިޔަ ކުށެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޑައިއަސިޓައިލްމޯފިން ނުވަތަ ހެރޮއިން ހިމެނޭ އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރާ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައެވެ. އަދި ސިފަތާގެ މައްޗަށް ކުރުމާއި ދަށުވެގެން އެއްޗެއް މައްޗަށް ކަން ސާބިތުވެދާނެ ބެލުމުގައި މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ޅ) ފަދަ ފަރާތް ހިމެނޭ ބަހުރުވައި، ހައިސިއްޔަތު އެއް ތަފާތުކުރުން ވިދާޅުވުމާ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައެވެ. މި އަމުރުތަކާއި ފަދަ ފަރާތް ހިމަނާ، މުއްސަނދި ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން އެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމުގައި "ބައިވެރިވުން" ގެ އުސޫލުތަކުގައި ފިޔަވަޅުތަކާއި ޤަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ފުރުޞަތު އޮންނަންނަމެވެ. މިފަދައިން ބެލުމަކީ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި ހިފެން ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދާއި އެއްގޮތަށް ގޮސްޖެހޭނެވެ.

25. އެހެނިހެން ޤައުމުތަކުގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ހިމަނާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޖަރީމާގެ މަސްލަހަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ޖަރީމާގެ އަދަބެއް ކަމަށް އެކުލެވޭ ނުވަތަ އެހެން ކަމެއް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް

---

[14] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގެ ޝީޓުގެ "ސަރުކާރާއި ހިލްމީ ޢަލީ ދެމެދު" ގެ ޙުކުމުގެ 71 ވަނަ ނުކުތާ

ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މި ޤާނޫނުގައިވެސް "ބައިވެރިވުން" ވަކިން މާނަކޮށްފައިނުވެއެވެ. ހަމައެއާއެކު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޖަރީމާތަކުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާއިރު، އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2014 (މަނީ ލޯންޑްރިންގ އަދި ޓެރަރިޒަމަށް ފައިނޭންސްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަމަލެއް ހިންގުމުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާއިރު، މި ޤާނޫނުތަކުގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކޮބައިކަން ވަކިން މާނަކޮށްފައިނުވެއެވެ. "ބައިވެރިވުން" މި ލަފުޒު ވަކިން މާނަކޮށްދީފައި ނުވާއިރުވެސް، މަތީ ކުރެވޭ އަމަލުތަކާއި އެހީގައި ބައިވެރިވުން ހިމެނުން، އެއްވެސް ޖުރުމެއް ނުހިނގާ ގޮތް އެއީގެ މާނަ ހަމަވާނެއެވެ. މި ހާލަތު ޤާނޫނުތަކުގައި "ބައިވެރިވުން" ވަކިން މާނަކޮށްފައިނުވާތީވެ ބުނެ، ބައިވެރިވުމުގެ އުސޫލުތަކަށް އާންމު ޤާނޫނުން ސާބިތުކުރުމަށް ކޮންމެ ހާލަތެއް ޤާނޫނުގައި އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައި އޮތުމުން އެތެރޭން ނަތީޖާގެ ގޮތުން ކަމުގައިވާތީ، މި ބާބު ދިނުމަކީ ހާލަތު ޤާނޫނުގެ ދަށުން ސަބަބުތަކެއް ކަމުގައި ދެކެމެވެ. އަދި އެއީ ދުލަށްޓަކާ ކަމެއްވެސް ނޫނެވެ.

26. މިހާރު މި ބަހުސްކުރެވިގެންދާ މައްސަލައިން ބަލާއިރު، ޝަރީޢަތުގައި ނިންމުމަށްފަހު ހަވާލާދީ ޤާނޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ބ) އެކުގައި އެއް ޖުމުލަކަށް ބުނުން، ސައިކޮޓްރޮޕިކް ގެސްޓުގައި މިހަދު ދުރުވުގެ އުސޫލު މާއްދާ ހިމެނޭ ފަރުދުންނަށް އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް ކުރެވޭ ބައިވެރިވެފައިވާކަމެވެ. އެއީ ހަމަވާދިނުމުގައި ބައިވެރިވާކަން ކުރިމަތިވެދާނެ މިހާރު ބައިވެރިވުމުގެ ހަމަވާ ދިނުމުގައި އޮތީވެ. އަދި ދައުލަތްކުރުވާ މާއްދާގެ ދަރުން ޢިބާރާތް ފުރިހަމަވާނެ ޖާގަކަމަށް، ހަމަވާ ދިނީ ލިޔުން އެއްގޮތް ބޭނުންކުރެވެން ކަމަށްވާތީއާއި، ހަމަވާދިން މިހާ އެއް ބައިވެރިވި މިހާގެ ނިޔަތަށް މަގުފުރުގެ ގޮތް ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

27. ރަނގަޅުވާނީ ކިހާ ސަރުކާރު އޮތް ކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ އިސްތިސްނާ ދޫކުރެވޭނެކަމެވެ. އެހެނީ، މި މާއްދާގައި މި ޤާނޫނު ވަސީލަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ ވިއްކުން، ޖިނާއީ ކުށްތަކާއި ނުރައްކާތެރި ކަމުގައި ހުރި އެއްޗެހި ގަނެވިގެން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ބ) އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށް، ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ވަސީލަތެއްގެ ނަޒަރުން އެއްވެސް ބަދަލެއް އަންނާނެކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

28. މި މައްސަލައިގައި ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވަނީ "ކަސް ކުޅުމުގައި ބައިވެރިވުން" މަނާކުރުމުގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ގޮތުގައެވެ. މިކަން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ، ދަށު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ބިޔާނުގެ 64 ވަނަ ނުކުތާއިންނާއި 71 ވަނަ ނުކުތާއިންނެވެ. މި ނުކުތާތަކުގައި ފަނޑިޔާރު ބަޔާންކުރައްވާފައިވަނީ ޖިނާއީ ކުށްތަކާއި ނުރައްކާތެރި ކަމުގައި ހުރި އެއްޗެހި ގަނެވިގެން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކަސް ކުޅުމުގައި ބައިވެރިވުން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާތީ، ބައިވެރިވުމުގެ މަފްހޫމު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން ދުރުގަނޑުވާކަމުގައެވެ. މީގެ އިތުރުން، މި މައްސަލައިގައި ކުރުގެ ދުވަސްތަކަށް ފުރަތަމަ ފަހަރު ބަލައި، ސަރަޙައްދުން ގެންދާ ކަސްކުޅުމުގައި ދިރާސާކުރުމުގައިވަނީ ބިރުވެރިކަމާއި ނުރައްކާތެރި ހާލަތުގައި ހުރި އެއްޗެހި ގަނެވިގެން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ކަމުގައި ކަސް ކުޅުން ސަރުކާރު ވެރި ބައްޓަންކުރައްވައިގެން. އަދި މި ނުކުތާއަށް ވަސީލަތްތަކުގައި މައްސަލައާ ގުޅޭ ފޯރުކޮށްދީ ދަށު ކޯޓުގެ ކަސް ކުޅުމަށް ބައިވެރިވުން ބަޔާންކުރައްވާފައި ވެއެވެ.[15]

29. ދަށު ކޯޓުން ކަސްކުޅުން، ސަރަޙައްދުން ގެންދާ ކަސްކުޅުމުގައި އެކަން ޤާނޫނުގެ މާއްދާއެއް ވަސީލަތެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ކަމަށްބުނެވެ. މީގެ ޤާނޫނު ދިވެހި ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ކަމަށް ބައްޓަންކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އިންނެވެ. ވީމާ ކަމަށް ނުވަތަ އިސްތިސްނާއެއް ނުވަތަ ޢާއިލީ ކަމުގެ މަނާ ދެންނެވުނު ކަމަށްވާތީ، އެ ޤާނޫނުގެ ބޭނުން އެކަން ޤާނޫނުގައި މަނާކުރުމަށް ޖަހާކަން މާއްދާ ނުވަތަ މަސްއޫލު

---

[15] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ "ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ބިޔާނު"ގެ 63 އަދި 64 ވަނަ ނުކުތާ

ބޭނުންކުރުވައިވާ ތަނަކާއި ގުޅޭ ބަލައި، އެ ވަސީލަތްތަކެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުވާފައިނުވާކަން މި މާއްދާއިން އެނގެއެވެ.

30. ވީމާ އިސްތިއުނާފުގެ މާނަ ދަންނަވާފައިވާ ތަފްސީލުތަކާއި އެކަން ޤާނޫނާއި އެ އިސްތިޢުނާފު ބޭނުންކުރުވައިވާ ގުޅޭ މާނަކުރުމުގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުވުމަކީ ޤާނޫނީ ނިޒާމު ތަކާއި ކަމުގައި ބަލާފައިނުވެއެވެ.

31. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ގަސްދުގައި ޖިނާޔަތް ތަޙުގީގުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް ދެއްކިފައިވާ ގޮތަކީ ދަށު ކޯޓުން ސާބިތުކޮށްފައިވާ ގޮތް، އެ ކުށުގެ އިސްތިއުނާފު ވަސީލަތްތަކުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކުށުގެ އިސްތިއުނާފު ސާބިތުކުރުމަށް ކުރެވޭ ކަމެއްކަމުގައި ބިނާކޮށް ކުށް ކުރިކަމަށް ދަލީލު ޤާނޫނީ ގޮތުން އިސްބާތުކުރުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުށް ސާބިތުކުރެވިފައި ނުވާކަމެވެ.

ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާ ތަޠްބީޤުކުރުމުގައި، އަދި މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ދަށު ކޯޓުގެ ފިކުރާއި ގޮތް ހަމަޖެހިފައިވާ

32. ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ "މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް އެއީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގައި ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެކަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގައި އެ ކުށުގެ ދަރަޖައެއް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށުގެ ދަރަޖައަށް ޙަވާލާދޭނަމަ، އެ ކުށަށް އަދަބު ދޭނީ، އެ ކުށުގެ ދަރަޖައަށް ފުރިހަމަވާނީ، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަމުގައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުންނެވެ. އެ ކުށުގެ ދަރަޖައަށް ފުރިހަމަވާނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެންވާ ކުށަކަށް އެކަނި ކަމުގައިވާނަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކުށުގެ

[illegible] ދެ ޤާނޫނުގެ [illegible] ގޮތުގެ މަތިން [illegible]، އެ [illegible]

ގޮތުގެ މަތިން [illegible]." މިފަދައިންނެވެ.

33. [illegible] ޙުކުމްތަކުން [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (ށ) ގެ [illegible] 5 ވަނަ [illegible]

[illegible][16]

33.1 ފުރަތަމަ [illegible]، އަލީ ޖިހާދު [illegible]، އަލީ ޖިހާދު [illegible]

[illegible] އަލީ ޖިހާދުގެ [illegible] އަލީ ސިރާޖް

[illegible] އަލީ ޖިހާދު [illegible]

[illegible]. [illegible] އަލީ ސިރާޖް [illegible] އަލީ ޖިހާދު

[illegible] އަލީ ޖިހާދުގެ [illegible]

[illegible]. އަދި އަލީ ސިރާޖް [illegible] އަލީ ޖިހާދު [illegible]

[illegible] އަލީ ޖިހާދު [illegible] އަލީ ޖިހާދު

[illegible]، [illegible] އަލީ ސިރާޖް [illegible].

33.2 އަލީ ސިރާޖް [illegible]، [illegible] އަލީ ޖިހާދުގެ [illegible]

[illegible] އަލީ ޖިހާދު

[illegible] އަލީ ޖިހާދުގެ [illegible]

[illegible]، އަލީ ސިރާޖް އާއި އަލީ ޖިހާދާ [illegible]

---

[16] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ "[illegible]"ގެ 63 އަދި 64 ވަނަ ނުކުތާ

އަދި ސަރުކާރު، އަދި [illegible] ގައިގާ އަތުންނާއި ފައިން [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވިނަމަވެސް، [illegible] އަމަލު ހިންގުމުގައި އަދި ސަރުކާރު ބައިވެރިވެފައިވާކަން [illegible] ސާބިތުވާކަމަށެވެ.

34. ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް ތަޙްޤީޤުވެފައިވާ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް ތަޙްޤީޤުވެފައިވާ [illegible] ބަލާއިރު، ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި އެކަން [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް [illegible] ގަސްދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެހީތެރިވެދިނުމާއި، ނުވަތަ އެއްވެސް [illegible] [illegible] ކުށެއް ކަމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

35. [illegible] އިތުރުން [illegible] ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއިންނެވެ. މި [illegible] މި ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

36. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ޢަލީ ޝަކޫރް[17] ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދައިން ޖިނާއީ އާންމު ޤާނޫނެއް ވުޖޫދުގައި އޮއްވާ، ޖިނާއީ ވަކި އަމަލަކީ ޚާއްޞަ ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނަކުން ކަނޑައަޅަނީ އެފަދަ އަމަލުތަކުގެ ޙައްސާސްކަން އިތުރުވާތީއެވެ. އަދި އެފަދަ އަމަލުތައް ޝަރްޢީ ހުކުމުގައި [illegible] ޤާނޫނުގައި [illegible] ޙައްދު [illegible] ދަށުންނެވެ.

37. ތަޢްޒީރުގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޙައްދު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގެ ޙައްދު އުސޫލުތަކާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ ނަމަ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ އުސޫލު [illegible] އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ އުސޫލު އިޖުރާއަތުން އިސްތިސްނާ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] ސަޢީދު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް[18] ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައެވެ. އަދި މި [illegible] އެ ކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. މުޙައްމަދު [illegible][19] ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރި، މި އުސޫލު ތަޠްބީޤުކުރައްވާފައެވެ. މި ޤަޟިއްޔާތަކުގެ އިތުރުންވެސް، ޖިނާއީ ޤާނޫނުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން އެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ތަންފީޛުކުރުން ލާޒިމުކަމުގައި، ޖިނާއީ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމާއި، ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައެވެ.[20]

38. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި [illegible]

---

[17] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/16 ޤަޟިއްޔާ

[18] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/50 ޤަޟިއްޔާ

[19] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/79 ޤަޟިއްޔާ

[20] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/12 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible]) ޤަޟިއްޔާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible]) ޤަޟިއްޔާ

އަސާސެއް އޮތް ކަމުގައި ނުފެނެއެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު، ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެހެން ޤާނޫނަކުން އެކަން ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމުގައި ބަލަންޖެހޭ ތަނެއް އޮތް ކަމުގައިވެސް ނުފެނެއެވެ.

39. މި މައްސަލައިގައި ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ކުށް ސާބިތުކޮށްފައިވަނީ ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭތަން ސަބަބުތަކާއިއެކު އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިއްޖެއެވެ. އެހެންކަމުން، ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާ ފަނޑިޔާރު ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި، އަދި މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ޤާނޫނީ ހުރަހެއް އޮތްކަމުގައި ނުފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު [illegible] ރައުޔު

40. ފަނޑިޔާރު [illegible] ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު [illegible] ރައުޔު

41. ފަނޑިޔާރު [illegible] ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ހުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެފަދައިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 325/Cr-C/2015 ގެ ސިއްރާއިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން [illegible] ގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ބާޠިލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނުފެނުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަމީމް

ފަނޑިޔާރު [illegible] މުޙައްމަދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް